

Tove Danneham
"Att göra region genom stadspolitik"

ur

Fredrik Nilsson, Hanne Sanders & Ylva Stubbergaard (red.)
Öresundsgränser: Rörelser, möten och visioner i tid och rum
(2007)

Serie: Centrum för Danmarksstudier nr 14, ISSN: 1651-775X

Upplaga för elektronisk publicering 2021 för forsknings-, utbildnings-
och biblioteksverksamhet och ej för kommersiella ändamål.

Publicerad med tillstånd från Makadam förlag.

<https://doi.org/10.37852/oblu.126.c180>

Tryckt utgåva finns i bokhandeln:

ISBN 978-91-7061-035-6

Makadam förlag, Göteborg & Stockholm

www.makadambok.se

Edition to be published electronically 2021 for research, educational and
library needs and not for commercial purposes.

Published by permission from Makadam Publishers.

<https://doi.org/10.37852/oblu.126.c180>

A printed version is available through book stores:

ISBN 978-91-7061-035-6

Makadam Publishers, Göteborg & Stockholm, Sweden

www.makadambok.se

Denna Creative Common-licens betyder att du som använder verket måste erkänna
ovanstående som upphovs personer; att spridning av texten är tillåten, men endast
i icke-kommersiella sammanhang; att verket inte får bearbetas.

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.sv>

ATT GÖRA REGION GENOM STADSPOLITIK

AMERICA'S CUP OCH GRÄNSLÖSHETENS GRÄNSER

Tove Dannestam

Med värdskapet för en deltävling i America's Cup kommer staden och regionen att hamna i strålkastarljuset för stora delar av världen. Malmö och Skåne blir massivt marknadsfört som attraktiv stad och region.¹

Det faktum att en deltävling till den internationella seglingstävlingen America's Cup hölls i Malmö sensommaren 2005 har blivit tämligen uppmärksammat.² Olika uppfattningar om huruvida det är lämpligt att Malmö stad och Region Skåne engagerar sig i ett idrottsevenemang av detta slag har förts fram, bland annat i media.³ I diskussionerna kring projektet har bedrivandet av stadspolitik, med attraktivitet som en ledstjärna likt i citatet ovan, ställts mot kommunens traditionella uppgift att vara en välfärds- och serviceinstitution. America's Cup kan därmed sägas vara ett projekt som synliggör en idémässig stridslinje kring det offentliga roll i den lokalpolitiska kontexten; var gränserna för politikens åtaganden bör gå.⁴

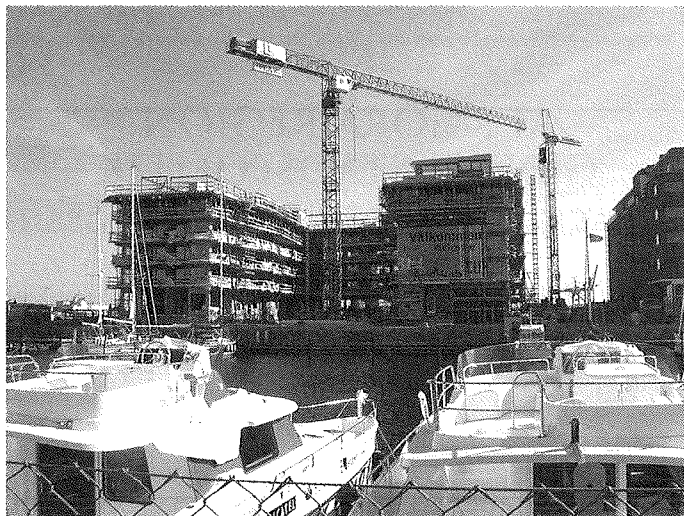
---

1. Malmö stads hemsida (1).

2. America's Cup är uppbyggd kring ett antal olika deltävlingar, vilka mynnar ut i en final i den spanska staden Valencia år 2007. Den korrekta titeln för deltävlingen är »Malmö-Skåne Louis Vuitton acts 6 & 7 of the 32nd America's Cup«. I fortsättningen refererar jag för enkelhetens skull enbart till »America's Cup«.

3. Se t.ex. *Sydsvenska Dagbladets* och *Kvällspostens* respektive sportchefs samtliga krönikor på temat. En stor mängd artiklar på nyhetssidorna har varit tämligen kritiska (t.ex. Persson i SDS 050812; Lindelöw i *Kvällsposten* 050314). För en mer positiv bild av tävlingen, se t.ex. Frithiof m.fl. (i SDS 050817).

4. Se Tove Dannestam, »America's Cup och omformuleringens politik«, opublicerat papper framlagt vid XIV Nordic Political Science Association conference, Reykjavik, 2005. Medie- och

Tävlingarna ägde rum i Sundet utanför ett av Malmös nya flaggskepp, kvarteret Dockan i Västra hamnen.

America's Cup är emellertid ett projekt som kan illustrera kommuners gränsöverskridande praktiker i ett annat, och i sammanhanget mindre uppmärksammat avseende. Att kommuner ägnar sig åt stadspolitik innebär att de försöker hitta strategier för att skapa ekonomisk tillväxt, exempelvis genom den platsmarknadsföring som satsningar på ett storskaligt idrottsevenemang anses generera. Centralt i den samtida stadspolitikerna är att betrakta den lokalpolitiska nivån som del av ett större regionalt, nationellt och internationellt sammanhang.⁵ Kommuner har traditionellt associerats med en välavgränsad administrativ och politisk enhet.⁶ För att kunna förverkliga stadspolitikerna krävs emellertid att kommunen överskrider sina administrativa och politiska gränser genom att »tänka gränslöst« och involvera sig i olika former av samverkan.⁷ Om vi återigen

kommunikationsforskaren Jesper Falkheimer har även gjort en rapport om medias granskning av America's Cup, på uppdrag av Region Skåne. Rapporten finns att tillgå på Region Skånes hemsida (1).

5. Mikael Granberg, *Från lokal välfärdsstat till stadspolitik*, Örebro 2004, s. 15; Thord Strömberg & Ingmar Elander, »Från lokala välfärdsregimer till fragmenterade partnerskap«, *Den motsägelsefulla staden*, Lund 2001, s. 173ff.

6. Granberg, s. 15; Stig Montin, *Moderna kommuner*, Lund 2002.

7. T.ex. Jon Pierre, *Självstyrelse och omvärldsberoende. Studier i lokal politik*, Lund 1991; Göran Schubert, *Kommunerna och tillväxten. Möjligheter och faror*, Stockholm 2000.

vänder oss till det citat som inleder denna artikel, beskrivs America's Cup som ett redskap för att lyfta fram inte enbart Malmö utan även det regionala sammanhanget. Att positionera kommunen som del av en attraktiv region – vare sig den utgörs av Öresundsregionen eller av Skåne som en helhet – blir ett uttryck för att agera gränsöverskridande. America's Cup som ett led i en stadspolitisk ambition framhålls som ett exempel på »att göra region«, där den regionala konstruktionen förutsätter att man tänker bort de kommunala gränserna.

Som bakgrund till behovet av att föra en aktiv stadspolitik och skapa konkurrenskraftiga regioner anges vanligen större samhälleliga förändringstendenser, såsom de vilka associeras med globalisering och en fördjupad integration inom EU. Globaliseringen begreppsliggörs ofta i termer av att vi lever i en »gränslös värld« där territorier antas spela en allt mindre roll, vilket innebär att politiken i sin tur måste överskrida traditionella gränser.⁸ Det behöver dock inte vara så enkelt att de kommunala gränserna har minskat i betydelse och att ett tänkande i territoriella termer, globaliseringen till trots, är överspelat. I en studie av Öresundsregionen ur ett demokratiperspektiv diskuterar Patrik Hall m.fl. hur föreställningar om en avterritorialiserad och gränsöverskridande region överskuggas av mer territorialiserade betraktelsesätt.⁹ Snarare än att vara inomregionalt gränslös, präglas Öresundsregionen av nationalstatslogik, spekulationer kring geopolitisk maktbalans och intressen formulerade utifrån territoriella gränsformuleringar.¹⁰

Denna artikel har som utgångspunkt att försöken att göra region genom stadspolitik kan betraktas som en process, på så sätt administrativa och territoriella gränser betonas olika beroende på sammanhanget.¹¹ Stadspolitiken och regiontanken innebär därmed snarare en *omformulering* än ett upplösande av olika gränser. När kommuner exempelvis står inför olika typer av problem, såsom förändrade ekonomiska förutsätt-

8. Angus Cameron & Ronen Palan, *The Imagined Economies of Globalization*, London 2004.

9. Patrik Hall, Kristian Sjövik & Ylva Stubbergaard, *Nätverk söker förankring. Öresundsregionen ur ett demokratiperspektiv*, Lund 2005, s. 89ff; 121ff.

10. Ibid.; jfr även Tom O'Dell, »Traversing the transnational«, *Invoking a Transnational Metropolis. The making of the Øresund Region*, red. Per Olof Berg, Anders Linde-Laursen & Orvar Löfgren, Lund 2000.

11. Jfr Anssi Paasi, »Boundaries as social processes: territoriality in the world of flows«, *Boundaries, Territory and Postmodernity*, red. David Newman, London 1999.

ningar, skapar samarbeten över de egna politiska gränserna »makt att agera«. ¹² Nya gränsformuleringar kan således vara möjliggörande och generera handlingskraft. ¹³ Samtidigt går det inte att agera inomregionalt gränslöst fullt ut – i stadspolitiken är det en central föreställning att den egna platsens position i konkurrensen mellan städer och regioner ständigt måste bevakas. Därmed skapas en grogrund för gränsformuleringar utifrån territorialiserade betraktelsesätt.

Studien syftar till att studera förhållandet mellan stadspolitiska ambitioner och regionala konstruktioner, såsom det yttrar sig i ett konkret stadspolitiskt projekt placerat i en regional kontext. Hur ser egentligen relationen ut mellan America's Cup och det regionala sammanhanget? Var tanken att America's Cup skulle gynna konstruktionen av en Öresundsregion genom att de positiva effekterna skulle spridas runt hela Öresunds kustland? Eller har det snarare handlat om America's Cup som ett led i Malmös egen stadspolitik? Är ett tänkande utifrån territoriella gränsdragningar överspelat eller har gränslösheten gränser?

Med dessa frågor i åtanke innehåller artikeln inledningsvis en teoretisk och empirisk rekonstruktion av vad stadspolitik och det regionala sammanhanget egentligen handlar om, både i termer av idéer och konkret politik. Därefter relateras America's Cup till den förda stadspolitiken i Malmö respektive föreställningen om Öresundsregionen och Skåne som ett gränslöst regionalt sammanhang. Genom en intervjustudie ¹⁴ med företrädesvis offentliga aktörer analyseras slutligen föreställningar kring America's Cup i relation till inomregionala gränser och gränslöshet.

En berättelse om städer och regioner

Under de senaste decennierna har det blivit populärt att tala om städer som noder i globala nätverk och som motorer för tillväxt i vad som be-

12. Begreppet »makt att agera« är hämtat från Clarence N. Stones regimteori inom forskningstraditionen »urban politics«. I sina studier av hur lokal politik genomdrivs i koalitioner mellan offentliga och privata aktörer använder Stone ett relationellt maktbegrepp, och vill skifta fokus från »power over« till »power to«. Se exempelvis Clarence N. Stone, *Regime Politics. Governing Atlanta. 1946–1988*, Kansas 1989.

13. Jfr Fredrik Nilssons artikel i denna antologi.

14. Sammantaget har 15 intervjuer genomförts. Urvalet baserades på den så kallade »snöbollsmetoden«, dvs. att varje intervjuperson har fått ge tips på ytterligare personer att prata med.

skrivits som »regionernas Europa». ¹⁵ Oberoende av den empiriska giltigheten i utsagor av detta slag kan man säga att det finns en berättelse om städer och regioner i dagens Europa. Denna berättelse – som vi kan kalla för stads- och regionberättelsen – förmedlas såväl inom region- och stadsforskningen som i mer policyorienterade rapporter och praktikerorienterade sammanhang. Stads- och regionberättelsen innehåller såväl normativa som empiriska föreställningar om städers och regioners betydelse för samhällsutvecklingen i allmänhet och för den ekonomiska utvecklingen i synnerhet. Berättelsen består av en samling föreställningar kring verkligheten i ett visst avseende, parallellt med specifika idéer om vilken politik som bör bedrivas givet att verkligheten ser ut på detta sätt. ¹⁶ Att dessa föreställningar är *normativa* till sin karaktär innebär att de gärna flyter samman med empiriska utsagor samt att de är konstruerade utifrån ett visst perspektiv. Detta innebär i sin tur att berättelsen inte automatiskt överensstämmer med verkligheten, utan bidrar till att konstruera densamma. När man beskriver någonting i termer av en berättelse blir det mindre viktigt huruvida städer och regioner, i någon sorts »reell» eller omstörtande mening, exempelvis är påverkade av olika globaliserande processer. ¹⁷ Det intressanta blir inte *i vilken grad* globaliseringen

---

Därutöver har jag tänkt både i termer av närhet, dvs. personer som direkt varit inblandade i America's Cup och i termer av distans, dvs. personer som befinner sig på längre avstånd ifrån projektet. Tyvärr har det av tidsskäl och på grund av det faktum att danskarna är mitt uppe i en strukturreform inte varit möjligt att inkludera några danska intervjupersoner. Gruppen av intervjupersoner är ingalunda homogen utan inkluderar allt ifrån politiskt ansvariga till ett kritiskt vänsterpartistiskt kommunalråd.

15. T.ex. Gunnar Törnqvist, *Renässans för regioner*, Stockholm 1998; Peter Maskell & Gunnar Törnqvist, *Building a Cross-Border Learning Region*, Köpenhamn 1999.

16. Teoretisk inspiration till detta stycke är hämtat från Alexa Robertson, »Narrativ analys, medietexter och identitetsforskning», *Identitetsstudier i praktiken*, red. Bo Petersson & Alexa Robertson, Malmö 2003, s. 92f och Mats Alvesson & Kaj Sköldberg, *Reflexive Methodology: New Vistas for Qualitative Research*, London 2000, s. 135ff. Om jag var diskursteoriker skulle jag kalla berättelsen för diskurs, alternativt narrativ om jag hörde hemma i en sådan forsknings-tradition. Med tanke på de omfattande teoretiska diskussionerna kring dessa begrepp, nöjer jag mig med att konstatera att berättelsen kan förstås som en dominerande föreställningsvärld vilken strukturerar vårt sätt att tänka och påverkar vårt sätt att agera.

17. Det finns en liten, om än växande del av forskningen om städer och regioner som använder denna typ av ansats. Se Gissur Ó. Erlingsson, *Regional pånyttfödelse: Ekonomi, demokrati och identitet i ett Europa under omvandling*, Lund 1999; Christian Fernández, *Regionalisering och regionalism. Idé, ideologi och politisk verklighet*, Lund 2000; John Lovering, »Theory led by policy. The inadequacies of the 'new regionalism'», *International Journal of Urban and Regional Research*, 1999; Bob Jessop, »The entrepreneurial city», *Transforming Cities. Contested Governance and New Spatial Divisions*, red. Nick Jewson & Susanne MacGregor, London 1997; Anna

transformerar den lokala politiken utan hur globaliseringen *begreppsliggörs* som bakgrund till behovet av en viss sorts politik. Föreställningar om globaliseringen är alltså med och skapar den verklighet de gör anspråk på att enbart beskriva. I stads- och regionberättelsens fall kan vi säga att det handlar om en berättelse som får företrädare framför andra sätt att se på verkligheten.¹⁸ Därmed påverkar berättelsen utfallsrummet för vad som är möjligt att göra; ramarna sätts för vilken politik som anses vara möjlig att bedriva. Samtidigt är det viktigt att betona att det kan finnas betydande handlingsutrymme inom dessa ramar och att själva ramarna kan förändras, något jag dock tar mindre hänsyn till i denna artikel mot bakgrund av dess rekonstruerande syfte.¹⁹

Berättelsen som nyregionalism och entreprenörmässig stadspolitik

Vad innehåller stads- och regionberättelsen för olika delar? Startpunkten är att nationalstatens förmåga att bedriva ekonomisk politik har minskat avsevärt i och med globaliseringen, varför städer och regioner har övertagit och *måste* överta denna uppgift.²⁰ Globaliseringen, begreppsliggjord som en ökad rörlighet vilken minskar betydelsen av territoriella gränser, kräver att den lokalpolitiska nivån svarar med att bedriva en viss typ av politik. Gränslösa flöden av exempelvis produktion, kapital och arbetskraft har skapat en situation av allt större konkurrens, där det enda städer och regioner kan göra för att klara sig är att bedriva en politik som ökar deras attraktivitet och konkurrenskraft.²¹ I en »gränslös värld« där territorier spelar en allt mindre roll måste också politiken överskrida traditionella gränser.

Wieslander, »Myten om regionernas Europa«, *Att skapa en region – om identitet och territorier*, red. Markus Idvall & Anders Salomonsson, Stockholm 1996.

18. Jfr Jessop; Wieslander; Phil Hubbard & Tim Hall, »The entrepreneurial city and the 'new urban politics'«, *The Entrepreneurial City. Geographies of Politics, Regime and Representation*, red. Tim Hall & Phil Hubbard, Chichester 1998.

19. Jfr David Marsh & Paul Furlong, »A skin, not a sweater: ontology and epistemology in political science«, *Theory and Methods in Political Science*, red. David Marsh & Gerry Stoker, New York 2000, s. 19–35.

20. För exempel, se Törnqvist, s. 57; Jörgen Gren, *Den perfekta regionen?*, Lund 2002, s. 33–38.

21. T.ex. Susan S. Fainstein, »The changing world economy and urban restructuring«, *Readings in Urban Theory*, red. Susan S. Fainstein & Scott Campbell, Malden 1996, s. 171ff.

I litteraturen om regionalisering kallas stads- och regionberättelsen för »nyregionalism«, vilken beskrivs som den sedan 1990-talet dominerande regiondiskursen.²² Nyregionalismen lyfter fram en vision av regionen som en funktionellt integrerad och stark tillväxtregion, med potential att konkurrera med andra regioner om uppmärksamheten på en europeisk och global arena. Epitetet »ny« åsyftar att regionens ekonomiska och politiska betydelse på nytt återopnas, snarare än att regionalism skulle vara ett nytt fenomen eller enbart förekomma i en nyregionalistisk variant.²³

I ett svenskt sammanhang återspeglas nyregionalismen bland annat i vad som brukar refereras till som en förskjutning i regionalpolitiken. Denna politik, som en statlig fördelnings- och välfärdspolitik, syftade till att uppnå ideal som rättvisa och jämlikhet mellan landets olika geografiska delar. »Sedan 1980-talet har denna politik ersatts av en politik där staten direkt eller indirekt stöder en större regional differentiering och regional konkurrens.«²⁴ Gissur Ó. Erlingsson sammanfattar förskjutningen som att »[i]nriktningen i statsmakternas politik kan sägas ha förändrats från en *fördelningsinriktad nationell regionalpolitik* till en *tillväxtorienterad inifrånstyrd regionpolitik*«. ²⁵

Inom stadsforskningen är det inte ovanligt med en syn där stadsregioner är ekonomiska nyckelspelare och att en eller flera städer ses som drivande motorer för den regionala utvecklingen. Grundtanken är att "[e]conomically successful regions are in essence nothing else than expansive cities and their vicinity«. ²⁶ Stads- och regionberättelsen finner också sin motsvarighet i forskningen kring »the entrepreneurial city«. ²⁷ Den entreprenörmässiga stadspolitiken – som en svensk översättning skulle lyda – innebär att städer i en europeisk och nordamerikansk kontext är

---

22. Lovering; Fernández, *Regionalisering och regionalism*; Janerik Gidlund & Sverker Sörlin, *Det europeiska kalejdoskopet. Regionerna, nationerna och den europeiska identiteten*, Stockholm 1993.

23. Jfr Fernández, *Regionalisering och regionalism*, s. 11; Gren, s. 16–21; Michael Keating, »The invention of regions: political restructuring and territorial government in Western Europe«, *State/Space. A Reader*, red. Neil Brenner, Bob Jessop, Martin Jones & Gordon Macleod, 2003, s. 261ff.

24. Strömberg & Elander, s. 190; se även Gidlund & Sörlin, s. 158.

25. Erlingsson, s. 16.

26. Christer Jönsson, Sven Tägil & Gunnar Törnqvist, *Organizing European Space*, London 2000, s. 156.

27. Förgrundsgestalten i sammanhanget är David Harvey och hans artikel »From managerialism to entrepreneurialism: the transformation in urban governance in late capitalism«, *Geografiska Annaler*, 1989.

alltmer engagerade i den ekonomiska utvecklingen och att näringslivet kommit att få ett allt större inflytande över den lokala politiken.²⁸ Epitetet entreprenör blir till en metafor över en situation där det offentliga antar karaktärsdrag såsom exempelvis risktagande och innovationsbenägenhet, vilka traditionellt förknippas med näringslivet.²⁹

Berättelsen som konkret politik

Tillsammans översätts nyregionalismen och den entreprenörmässiga stadspolitiken, eller stads- och regionberättelsen, till ett antal olika konkreta idéer och strategier. För att uppnå lokal och regional tillväxt betonas – för det första – vikten av nära samverkan mellan politik och näringsliv där modeord som partnerskap och nätverk kommit att bli ledstjärnor. För det andra försöker städer och regioner att locka till sig exempelvis investeringar, nyetableringar, tillfälliga besökare och resursstarka invånare. Genom vad som omväxlande benämns som »city branding« eller »place marketing« lanseras den egna platsen som ett starkt varumärke.³⁰ I marknadsföringen lyfts ofta så kallade flaggskepp – såsom ombyggda hamnområden – fram som geografiska riktmärken. Tanken är att staden eller regionen måste utgöra en *attraktiv* plats, med tilltalande boendemiljöer, rikt kulturutbud och blomstrande stadsmiljöer, i såväl de egna invånarnas som omvärldens ögon. Här återfinns också olika former av urban förnyelse – dvs. att omvandla staden för att öka dess attraktivitet.³¹

För det tredje förekommer olika typer av satsningar på exempelvis högteknologiska och kunskapsintensiva branscher i syfte att understödja »kunskaps- och upplevelseindustrin« inom vad som refereras till som »den nya ekonomin«. Nyckelorden har kommit att bli geografiska kluster

---

28. Begreppet stadspolitik kan definieras som offentliga åtgärder vilka syftar till att utveckla staden eller kommunen i önskvärd riktning (se Granberg, s. 15). Även kommuner som är alltför små för att betraktas som städer kan bedriva stadspolitik, exempelvis genom att försöka marknadsföra sig för att locka företag och nya invånare.

29. Joe Painter, »Entrepreneurs are made, not born. Learning and urban regimes in the production of entrepreneurial cities«, *The Entrepreneurial City: Geographies of Politics, Regime and Representation*, red. Tim Hall & Phil Hubbard, Chichester 1998, s. 259ff.

30. T.ex. Steve Millington, Craig Young, Craig & Jonathan Lever, »A bibliography of city marketing«, *Journal of Regional and Local Studies*, 1997.

31. T.ex. Phil Hubbard, »Urban design and city regeneration: social representations of entrepreneurial landscapes«, *Urban Studies*, 1996.

och evenemang. Kluster innebär att skapa en geografisk koncentration av företag med likartad verksamhet. Ron Martin och Peter Sunley menar att tänkandet »conforms with, and reinforces, the ideological appeal of the 'new regionalism'«. ³² Ekonomen Michael Porter har kommit att bli mycket inflytelserik på området, »and policy-makers the world over have seized upon Porter's cluster model as a tool for promoting national, regional, and local competitiveness, innovation and growth«.

»Event-management« har också kommit att bli en populär företeelse, vilket Per Olof Berg och Orvar Löfgren beskriver enligt följande:

Under 1990-talet kom man att tala i termer av upplevelseindustri och upplevelseekonomi. [...] Önskan att kunna erbjuda starka upplevelser på en alltmer högröstad marknad är inte någon ny företeelse, men det vi möter mot 1900-talets slut är en intensifiering och institutionalisering av evenemangskulturen. ³³

Lokala och regionala aktörer har kommit att betrakta olika typer av evenemang som en framkomlig väg för att kommunicera ut positiva bilder av staden och regionen.

En berättelse om Malmö och Öresundsregionen

Öresundsregionen är en av Europas mest attraktiva och dynamiska tillväxtregioner. Tillsammans har vi vad som krävs för att konkurrera med andra regioner och attrahera besökare, företag, investeringar och arbetskraft. ³⁴

Det räcker att man bläddrar i några informationsbroschyrer från Öresundsregionens gemensamma marknadsföringsorgan – Øresund Network AB – för att känna igen stads- och regionberättelsens olika kom-

---

32. Ron Martin & Peter Sunley, »Deconstructing clusters: chaotic concept or policy panacea?«, *Journal of Economic Geography*, 2003, s. 29. Se även Lars Christensen & Peter Kempinsky, »Visioner i praktiken«, *Att mobilisera för regional tillväxt*, Lund 2004.

33. Per Olof Berg & Orvar Löfgren, »Konsten att öppna en bro«, *Öresundsbron på uppmärksamhetens marknad. Regionbyggare i evenemangsbranschen*, red. Per Olof Berg, Anders Linde-Laursen & Orvar Löfgren, Lund 2002, s. 13. Se även Per-Markku Ristilampi, »Cultural bridges, events, and the new region«, *Invoking a Transnational Metropolis. The Making of the Øresund Region*, red. Per Olof Berg, Anders Linde-Laursen & Orvar Löfgren, Lund 2000.

34. »Øresunds lilla blå«, informationsbroschyr utgiven av *Øresund Network*, 2005, s. 5.

ponenter. Nyckelorden återfinns i citatet ovan: attraktivitet, konkurrens och tillväxt. Det refereras ofta till kunskaps- och upplevelseekonomin, genom beskrivningar av Öresundsregionen som på väg att bli »one of Europe's most attractive knowledge-based areas«. ³⁵ I sammanhanget lyfts regionens spetskompetensområden fram, och »Medicon Valley Academy« lanseras som Skandinaviens främsta kluster vad gäller medicin och bioteknik. ³⁶ Om man talar i termer av upplevelseindustrin har den transnationella regionen till stor del konstruerats genom ett nätverk av olika evenemang. ³⁷

Öresundsregionen kan ses som ett försök att institutionalisera den variant av regioner som brukar benämnas den funktionella. ³⁸ Hall m.fl. visar hur beslutsfattarnas visioner för integrationen sammanfaller med den funktionella varianten av regioner, vilken innebär att »utveckla starka ekonomiska eller näringsgeografiska regioner med integrerat näringsliv och arbetsmarknad«. ³⁹ Samarbetet över Sundet syftar till att skapa en konkurrenskraftig och ekonomiskt integrerad region, ett samarbete vilket dessutom underlättas av EU:s understödande av transnationell regionalisering. ⁴⁰

Tanken är att Köpenhamn och Malmö har en särskilt viktig funktion att fylla i regionen, genom att utgöra den storstadsnod vilken driver utvecklingen. ⁴¹ Exempelvis antog Malmö stad och Köpenhamns kommun våren 2000 en gemensam vision för samarbetet mellan de båda städerna, vilken uppdaterades till en handlingsplan för åren 2004–2006 med titeln »København och Malmö – én by«. I april 2005 lanserade därutöver Malmö och Lund sig som »Twin Cities« mitt i Öresundsregionen, en förstärkning av ett samarbete vilket anses kunna stärka utvecklingen för de

35. »Two countries, one region«, informationsbroschyr utgiven av *Øresund Network*.

36. »Øresunds lilla blå«, s. 12; jfr Hall et al., s. 86.

37. För studier av Öresundsregionen med fokus på regional marknadsföring och satsningar inom upplevelseekonomin se Per Olof Berg & Orvar Löfgren.

38. Jfr Hall et al., kap. 4; Richard Ek, *Øresundsregion – bli till! De geografiska visionernas diskursiva rytmer*, Lund 2003, s.10ff; Jesper Falkheimer, *Att gestalta en region. Källornas strategier och mediernas föreställningar om Öresund*, Göteborg 2004, s. 27; 194ff.

39. 2005, s. 76.

40. Hall et al., kap. 3 och 4; Falkheimer, s. 27.

41. Se t.ex. »Two countries, one region«; »Regional strategi för Malmö«, Malmö stadsbyggnadskontor, 2004.

båda städerna och befästa deras position som noder i Öresundsregionens kunskapsaxel.⁴²

En berättelse om inomregional gränslöshet och gränsformulering

Innan vi går in på visionen om Öresundsregionen som ett projekt i avsaknad av inomregionala gränsformuleringar, skall någonting sägas om vad jag avser när jag refererar till gränser, gränslöshet, gränsdragningar och territoriella spänningar. Denna artikel centreras kring territoriella gränser, vars främsta karaktärsdrag är de är markerade i ett geopolitiskt rum.⁴³ Även om jag ibland talar om enbart gränser, är min utgångspunkt att territoriella gränser kan ses som ett uttryck för gränsformuleringsprocesser. Om man följer Anssi Paasi, kan detta formuleras som att »boundaries will be understood not merely as static lines but as sets of practices and discourses.«⁴⁴ Exempelvis behöver en territoriell gräns inte följa en administrativ kommungräns, utan kan yttra sig som en markering av tillhörighet eller utanförskap utifrån en viss geografi.⁴⁵ Såsom jag nämnde inledningsvis är en specifik gränsformulering, eller vad jag ibland benämner som ett »territoriellt tänkande eller betraktelsesätt«, föränderlig och kan skifta beroende på sammanhang. Gränslöshet syftar, i sin tur, till en föreställning om att territoriella gränser har minskat drastiskt i betydelse i vad som refereras till som »the end of geography« i »vår gränslösa värld.«⁴⁶ Att intressen och konflikter kan höra samman med territoriella föreställningar, och manifesteras i vad jag kallar för territoriella spänningar, ses därmed som något förlegat och överspelat.

---

42. »MalmöLund – Twin Cities«, informationsbroschyr utgiven av Malmö stad och Lunds kommun, 2005, s. 3.

43. Hastings Donnan & Thomas M. Wilson, *Borders. Frontiers of Identity, Nation and State*, Oxford 1999, s. 19.

44. Anssi Paasi, »Boundaries as social practice and discourse. The Finnish-Russian border«, *Regional Studies*, 1999, s. 670.

45. Jfr *ibid.*, s. 26

46. Jfr *ibid.*; Cameron & Palan. s. 27.

Öresundsregionen som inomregionalt gränslös

Tendensen är tydlig i Skåne. Vad är Vellinge? Vad är Staffanstorp? Lomma? Löddeköpinge? Självständiga orter – eller delar av en större helhet? Och i så fall, är det av Malmö? Eller av Lund? Eller av Helsingborg? Det håller på att utvecklas ett regionalt nätverk – en region. Lokalpolitik/kommunalpolitik kommer därför i högre grad att handla om vilken roll som lokalsamhället/kommunen ska ha i det regionala sammanhanget, än att bara utveckla det lokala, oberoende av omgivningen.⁴⁷

I stads- och regionberättelsen spelar inte gränsdragningar, såsom exempelvis mellan städer, längre någon roll. Genom samverkan måste man komma bortom den traditionella synen på en kommun som en välavgränsad administrativ och politisk enhet med tydligt definierade gränser gentemot sin omvärld.⁴⁸ Skall man »göra region« måste man tänka gränslöst. Inom regionen finns inga gränser.

I vad som definieras som Öresundsregionens slogan och dess övergripande kärnvärden kan vi se ett betonde av inomregional gränslöshet. Vid sidan om »Øresund – the human capital of Scandinavia« används »Två länder, en region – gränslösa möjligheter«.⁴⁹ I en »visionsbok« om Öresundsregionen, utarbetad på uppdrag av Region Skåne, beskrivs hur den »moderna ekonomin« innebär att det geografiska rummet har förändrats vilket leder till »nya strukturer i Skåne«.⁵⁰ De nya strukturerna innebär att såväl inom den skånska som inom den transnationella regionen har traditionella gränser, exempelvis mellan städer, inte längre någon betydelse.

Det sker i form av globalisering och internationalisering, som långsamt leder till en minskning av nationalstaternas roll som allomfattande institution. Det utvecklas relationer och nätverk tvärs över de gamla nationsgränserna, ja t.o.m. mellan olika världsdelar. Men det sker också i form av ökad lokal och regional rörlighet, som innebär att individens förankring i

47. Uffe Palludan & Henrik Persson, *Öresundsregionen – bakgrund, verklighet, möjligheter*, København & Malmö 2003 s. 213f.

48. För exempel, se t.ex. »Øresunds lilla blå«, s. 7.

49. »Øresunds Lilla Blå«, s. 9; »Øresund – the human capital of Scandinavia«, informationsbroschyr utgiven av *Øresund Network*, s. 3.

50. Palludan & Persson, s. 212.

det lokala minskar. Medan de flesta stadsbor tidigare levde hela livet i staden, så använder de oftare och oftare faciliteter långt från staden, kanske i grannstaden. Därmed sprängs stadsgränserna och förlorar i betydelse. Både internationaliseringen och den ökade rörligheten fortsätter troligen. [...] Nätverk och relationer utvecklas nu på tvärs över de gränser som den tidigare strukturen dikterade mellan städer och länder. För Skåne kan detta få en enormt stor betydelse.⁵¹

Inom stads- och regionberättelsen är gränslösa »nätverk och relationer« inte enbart ett empiriskt faktum, utan även en politisk nödvändighet. Om man skall klara sig i »ett Europa utan gränser«, med den inre marknadens fria rörlighet av varor, tjänster, människor och kapital, är det nödvändigt med samarbeten som går tvärs över invanda gränser mellan geografier och politiska enheter.⁵²

I stads- och regionberättelsen är det inte bara EU utan även globaliseringen, i betydelsen ett fritt flöde av exempelvis kapital och företag, som inte känner några gränser – allra minst nationella sådana.⁵³ I visionsboken om Öresundsregionen beskrivs hur »en ny brytningstid« har skapat en ny verklighet,⁵⁴ vilket formuleras enligt följande:

Byggandet av Öresundsbron sammanföll med den snabba globaliseringen, som har satt nationalstaterna under press. Den ekonomiska integrationen av världsekonomin har här varit helt central. [...] Utvecklingen har varit särskilt tydlig i Öresundsområdet, vilket bekräftar regionens nya roll som en nod i det globala systemet. Det har redan förvandlat många av Öresundsvisionerna till verklighet.⁵⁵

I stads- och regionberättelsen ger globaliseringen upphov till urban och regional konkurrens där »regioner konkurrerar om att locka till sig utvecklingsresurser som på något sätt flyter omkring, där den ena regionens vinst är den andres förlust.«⁵⁶ Globaliseringen blir på så sätt en kausal me-

---

51. Ibid., s. 212f.

52. Jfr Fernández, s. 18; Hall et al., kap. 3.

53. T.ex. Maskell & Törnqvist, s. 17.

54. Palludan & Persson, s. 81–85.

55. Ibid., s 84f.

56. Erlingsson, s. 24, som även problematiserar begreppet regional konkurrens. För idéen om urban konkurrens, se exempelvis Fainstein, s. 171ff.

kanism, vilken kräver att politiken svarar med »the politics of necessary adaptation«. ⁵⁷

There is a growing and apparently unshakeable consensus amongst political and business elites (not to mention many academic social scientists) that the state and business corporations must *adapt* to »globalisation« and the »borderless world«. ⁵⁸

I vårt fall innebär »anpassningens politik« således att tillämpa de strategier som förknippas med stads- och regionberättelsen.

Sammantaget gör stads- och regionberättelsen anspråk på gränslöshet i tre avseenden. (1) Som svar på att globaliseringen är gränslös, dvs. att gränslösa flöden minskar betydelsen av exempelvis stadsgränser, (2) måste man samarbeta över de egna politiska och administrativa gränserna, (3) vilket i sin tur innebär att regionen inte har några interna gränser. ⁵⁹

Territoriella gränsformuleringar i Öresundsregionen

I en berättelse som i stor utsträckning centreras kring föreställningar om gränslöshet och gränsoverskridande processer finns det inte utrymme för territoriella spänningar mellan olika städer eller geografiska områden.

I EUs idéer kring funktionella regioner som ligger till grund för regionalpolitiken betonas harmonisering snarare än geopolitiska konflikter. Detta ligger också väl i linje med den nedtoning av territoriets betydelse som varit ett inslag i globaliseringsdebatten. ⁶⁰

Det territoriella tänkandet är överspelat eftersom en politik i linje med stads- och regionberättelsen gagnar hela det område som definierats som regionen. Tanken kan kallas för en regional variant av principen om »trickle down«. ⁶¹ Om utvecklingen i Öresundsregionen drivs av stor-

57. Angus Cameron & Ronen Palan, »The imagined economy: mapping transformations in the contemporary state«, *State/Space. A Reader*, red. Neil Brenner, Bob Jessop, Martin Jones & Gordon Macleod, Oxford 2003, s. 165ff.

58. *Ibid.*, s. 166.

59. Tilläggas bör dock att vad gäller Öresundsregionen är den inomregionala gränslösheten snarast en vision, eftersom flertalet av de inblandade aktörerna betonar att en starkt integrerad region ännu inte är verklighet. Se O'Dell, s. 233–238.

60. Hall et al., s. 90.

61. Jfr Tim Hall, *Urban Geography*, London 1998, s. 92f.

stadsnoden Malmö–Köpenhamn genereras tillväxt vilken sprids till *hela* regionen. Det föreligger ingen konflikt om resurser utifrån territoriella intressen. Snarare ger principen uttryck för en syn där utveckling kan liknas vid ett plussummespel; effekterna av en gynnsam utveckling i en del av regionen sprider sig som ringar på vattnet till övriga delar.

Som vi kommer att se i den empiriska analysen nedan, behöver Öresundsregionen emellertid inte vara en plats inom vilken gränser upphört att existera. Tidigare forskning har visat att regionaliseringen färgas av olika nationella intressen.⁶² I linje med detta menar Hall, Sjövik & Stubbergaard att Öresundsintegrationen präglas av ett tänkande strukturerat utifrån territoriella gränsdragningar, snarare än att globalisering och transregionalisering leder till att sådana skiljelinjer förlorar sin betydelse.⁶³ Även Richard Ek lyfter fram vad han kallar för »territoriellt grundade Öresundsregionala konfliktlinjer«, såsom exempelvis de vilka förekommer mellan Köpenhamn och Malmö/Skåne, mellan södra och norra delen av Öresund samt mellan västra och östra Skåne.⁶⁴

*Första gången
America's Cup-tävlingarna
och prispokalen
kom till Europa.*

*När America's Cup kom till Malmö och Skåne*⁶⁵

Innan vi går in på inomregionala gränsformuleringar i fallet America's Cup kommer först en bakgrund att tecknas och projektet att sättas i re-

62. O'Dell, s. 237; Hall et al., kap. 4 och 5.

63. Hall et al., s. 89ff; 120–126.

64. Ek, s. 82–94. Jfr Karl Bergmans artikel i denna antologi.

65. Detta och följande avsnitt bygger huvudsakligen på de intervjuer som finns redovisade

lation till stads- och regionberättelsen. America's Cup kan sägas vara ett projekt som utgör ett led i Malmös entreprenörmässiga stadspolitik. I marknadsföringen av staden har det varit viktigt att kommunicera ut ett budskap om att Malmö är någonting annat än en f.d. arbetar- och industristad, djupt präglad av avindustrialisering och problem i kölvattnet av nittioalets ekonomiska kris.⁶⁶ För att vända stadens utveckling de senaste decennierna har de kommunala aktörerna bland annat betonat det väsentliga i att ingå i och tänka i termer av ett större rumsligt sammanhang. Öresundsregionen är kanske det främsta av dessa sammanhang. Det talas också om att staden på ett övergripande plan har ändrat sin inställning, vilket kan illustreras med hjälp av ett utdrag från »Malmös regionala strategi«:

2000-talets Malmö är en stad i förändring. Det är en stad som vill vara mer än »sig själv nock«, en stad som är beredd att påverka och påverkas i kontakter med andra aktörer. För att behålla och stärka Malmös attraktionskraft måste stadens roll ständigt analyseras i ett omvärldsperspektiv. Särskilt i en tid då stora förändringar sker.⁶⁷

För att inte längre vara »sig selv nok« arbetar Malmö stad på olika arenor, däribland inom Öresundsregionen, inom Skåne som en region, inom det sydvästra hörnet av Skåne⁶⁸ och internationellt genom organisationer såsom exempelvis Eurocities⁶⁹ och genom öppnandet av ett eget representationskontor i Bryssel.

---

i referensförteckningen samt på övrigt offentligt material. Viktigt i sammanhanget är att det inte är intervjupersonerna i sig som är intressanta, utan de föreställningar de ger uttryck för. Samma person kan därmed ge uttryck för olika typer av föreställningar. I de fall jag direkt citerar en intervjuperson redovisas detta löpande i texten, för att kontexten skall bli begriplig. Citaten syftar inte till att ge en helomfattande bild av vad intervjupersonen sagt under den ofta mer än en timme långa intervjun, utan används för att illustrera de teoretiska resonemang jag för. Det som citeras behöver därmed inte vara representativt för hela intervjun. Sammantaget är avsnittet helt och hållet min tolkning, baserad på intervjuerna och det intryck man som forskare skapar sig efter att under en period ha umgåtts med empirin även via massmedia, konferenser o.d.

66. Magnus Jerneck, »Malmö – porten till kontinenten? En maktstudie av en internationaliserad storstad«, *Lokal makt*, red. Lars-Göran Stenelo & Bengt Norrving, Lund 1993; Magnus Jerneck »Malmö – the centre of an Europeanized region in southern Sweden?«, *From Town to Town*, red. Christian Wellmann, Hamburg 1998.

67. »Regional strategi för Malmö«, s. 7.

68. Malmö ingår i ett informellt samverkansorgan (Samverkan Skåne Sydväst) mellan tio sydvästskånska kommuner. De andra »hörnen« i Skåne har också samarbeten: NOSAM i nordvästra, Skåne Nordost i nordöstra och SÖSK i sydöstra.

69. Eurocities är en lobbyorganisation som arbetar gentemot EU med att företräda de större europeiska städernas intressen.

De kommunala aktörerna tillämpar ett antal av de strategier vilka förknippas med stads- och regionberättelsen.⁷⁰ Som några exempel på strategier kan nämnas försöken att såväl internt som externt lansera Malmö som en upplevelse- och kunskapsstad.⁷¹ Detta sker t.ex. dels genom omvandlingen av hamnområdet Västra hamnen till en klustermiljö för teknik- och kunskapsintensiva företag och dels genom satsningar på upplevelseekonomin i Hyllie utvecklingsområde. Vanliga referenspunkter i berättelsen om ett förändrat Malmö är därutöver tillkomsten av Malmö högskola, konstruktionen av Öresundsbron och infrastruktursatsningen Citytunneln.

America's Cup kan sägas vara det senaste i raden av exempel på de omfattande stadspolitiska satsningarna i Malmö.⁷² Genom intervjuer med involverade tjänstemän och politiker framkommer att projektet tillmäts en innebörd långt vidare än att vara en enskild satsning på ett specifikt sportarrangemang.⁷³ För det första beskrivs det offentliga engagemang i America's Cup som en naturlig del av en uttalad önskan att satsa på upplevelseindustrin. America's Cup inramas som ett projekt i raden av flera och är förenligt med den övergripande visionen om Malmö som en upplevelsestad med en stark besöksnäring, vilken bland annat formuleras i »Marknadsplan för mötesplats Malmö«.⁷⁴

För det andra sätts America's Cup in i ett sammanhang av stadsomvandling, som en ytterligare förstärkning av Malmö som en förändrad stad med en ny »image«. Det är viktigt att synliggöra för invånarna och omvärlden att Malmö och även Skåne är mitt uppe i en positiv utvecklingsprocess. Ett sätt att göra detta är att bedriva platsmarknadsföring.

---

70. Jfr Ek, s. 32ff.

71. Jfr t.ex. Dalia Mukhtar-Landgren, »Den delade staden – välfärd för alla i kunskapsstaden Malmö«, *Fronesis*, 2005.

72. Den 3 februari 2005 undertecknades ett avtal mellan Malmö stad/Region Skåne (Sailing Region) och America's Cup's utförarorganisation (AC Management), vilket reglerade de båda organisationernas åtaganden. Avtalet finns att tillgå på Region Skånes hemsida (2). Olika uppgifter om de sammantagna kostnaderna för projektet har figurerat i offentliga sammanhang och media.

73. Observera att syftet här inte är att visa andra anledningar bakom beslutet att arrangera America's Cup än de som aktörerna själva lyfter fram. Det kan ju exempelvis även handla om att den entreprenörmässiga stadspolitiken är så mycket roligare att syssla med än traditionell kommunalpolitik.

74. Antagen av kommunstyrelsen den 3 mars 2004.

Det handlar om att skapa fyrhorn för städer och platser och därför är marknadsföring jätteviktigt. Marknadsföring kan antingen vara att man annonserar i tidningar eller skapar evenemang.[...] Så någonstans handlar det om att våga sticka upp, att våga synas i någon form – antingen som ett högt hus eller som ett världsevenemang eller liknande.⁷⁵

Evenemang såsom America's Cup beskrivs som ett lämpligt verktyg för synliggöra en plats attraktivitet. Om målet är att få attraktiva grupper av invånare att flytta till staden parallellt med att locka tillfälliga besökare och investerare behövs något utöver en förväntad standard på den kommunala servicen.

Man har kanske tagit för givet att man har en god standard på de traditionella kärnverksamheterna i den kommunala verksamheten. Så har man varit ganska nöjd över det utan att reflektera över det. Men det har ju kommit ett helt annat konkurrenstänkande nu än någonsin tidigare där det är viktigt att kunna appellera både till dem som finns som medborgare i nuläget men också att kunna appellera till människor... att få inflytare för permanent bosättning eller beroende på studier. Jag tror att det finns ett konkurrenstänkande på ett helt annat sätt än tidigare.⁷⁶

Eftersom konkurrensen mellan städer och regioner har ökat, måste man lansera sig som en attraktiv plats vad gäller allt från boendemiljö till kommunal service.

America's Cup och inomregional gränslöshet

I beskrivningar av varför platsmarknadsföring i sin tur är betydelsefullt refererar flera intervjupersoner till ökad rörlighet och/eller globalisering. Monica Yngvesson, utvecklingsdirektör på Region Skåne och tillika projektledare för SailingRegion, uttrycker det enligt följande:

Det beror... det ligger ju i globaliseringen. Att man tittar ut över ett större område och att man konkurrerar med andra delar av världen. Att företagen väljer och att även kvalificerad arbetskraft väljer att satsa på det som

75. Intervju Cecilia Gyllenkrok, vd Øresund Network och informations- och kommunikationschef SailingRegion.

76. Intervju Lars Carmén, turistdirektör Malmö stad.

är annat än bara jobbet. Hur ser det ut runtomkring – kan jag trivas där? [...] Man måste tala om och man måste visa upp vad man har. Jag tror att i den tid vi lever nu har den frågan kommit att bli mycket större än vad den var förr. Dessutom är det beroende på att informationsflödet över världen är så mycket större och att man rör sig över världen på ett annat sätt; alltså både arbetskraft och pengar.

Bakom behovet av platsmarknadsföring ligger en föreställning om gränslösa flöden vilka givit upphov till ett ökat konkurrenstänkande. För att hantera dessa flöden gäller det att samarbeta över de egna kommungränserna.

Man säger ju inte 'i vilken region i Europa ska ni ha konferens i år, vilken kommun i Europa ska ni åka till?' Man tänker inte så och i varje fall handlar man inte så. Men det är klart att de som sysslar med kommuner och administration och geografier och liknande, de har kanske mer fokus på geografien eftersom de har mandat utifrån sin geografi. De har inte mandat utifrån den geografi som ligger bredvid. Men om man försöker tänka bort det och lägga ett utifrån perspektiv – ett kund- eller besökarperspektiv – så är det viktigare att människor överhuvudtaget kommer hit än att de är någon annanstans. [...] Jag tror nog att de flesta begriper att för att man skall vara stark kan man inte vara ensam – då måste man jobba med andra eftersom det behövs ett antal incitament för att människor skall flytta på sig och komma hit till just oss. Och evenemang kan ju vara en sådan dragare.⁷⁷

Flera intervjupersoner beskriver hur man tänker mer gränslöst nu för tiden, även om den lokalpolitiska nivån fortfarande har sitt politiska mandat utifrån sina geografiska gränser.

America's Cup lyfts fram som ett projekt som gör det meningslöst att tänka i termer av territoriella gränser inom vare sig Skåne som en region eller Öresundsregionen. Att Region Skåne går in och stödjer ett evenemang som äger rum i Malmö motiveras med att om Malmö blir en stark och drivande nod i de regionala sammanhangen på den skånska sidan så gynnar det även andra delar av Skåne. Region Skånes utvecklingsdirektör beskriver organisationens roll från detta perspektiv:

---

77. Intervju Lars Carmén.

Det är ju väldigt mycket det som det här jobbet handlar om. Dels någon slags rimlig och rättvis behandling, men också ett förhållningssätt som bygger på vad som är rationellt och vad som gagnar helheten. Ibland är det naturligt att man måste satsa på Malmö för att Malmö... ta America's Cup – det fanns ingen annanstans i Skåne detta skulle kunna ha hanterats utom i Malmö.⁷⁸

Stefan Larsson, också på Region Skåne, talar om storstädernas roll i regional utveckling och att »en kommun som Skurup eller Hörby eller Höör räknar med ringarna-på-vattnet-effekter«. Ystads socialdemokratiska kommunalråd och tillika kommunstyrelsens ordförande Kent Mårtensson svarar följande på frågan om Malmös utveckling är någonting man funderar på som Ystadspolitiker:

Det är på detta viset att jag tror att vi måste inse att Malmö är en magnet och att det som händer där för det mesta är positivt för oss också. Vi träffar, exempelvis genom SÖSK, Malmö stad varje år och diskuterar vad det är för frågor som är viktiga. Det är väldigt bra diskussioner som kommer fram där. Jag tror att alla är överens om att Malmö är en viktig stad även för våra kommuner. Man ser att det som händer i Malmö, det har vi också nytta av.⁷⁹

Principen om regional »trickle down« och synen på regional utveckling som ett plussummespel, centrala i stads- och regionberättelsen, innebär att man inte skall tänka i termer av territoriella gränser inom det regionala sammanhanget. Detta gäller även för relationerna över Sundet:

Sen får man inte glömma att med America's Cup... Det är det sättet att tänka som vi äntligen har fått igenom: händer det något stort i Malmö så spillar det över till Köpenhamn. Händer det något stort i Köpenhamn så spillar det över till Malmö. [...] Så någonstans så ser man att den här landsbarriären, att den här landsgränsen betyder ingenting längre. Kan vi tillsammans satsa på att gå ut och marknadsföra oss gemensamt så vinner vi på det.⁸⁰

---

78. Intervju Monica Yngvesson, projektledare SailingRegion och utvecklingsdirektör Region Skåne.

79. Intervju Kent Mårtensson, kommunstyrelseordförande i Ystad.

80. Intervju Cecilia Gyllenkrok.

Vad gäller de effekter America's Cup får, både som evenemang och som marknadsföringsprojekt, överskrider traditionella gränsdragningar och Malmö, Skåne som en region och Öresundsregionen flyter samman. Den bild som förmedlas innebär att det inte finns några territoriella spänningsförhållanden inom det regionala sammanhanget och därmed inget behov av »delregionala och lokala positioneringar« inom detsamma.⁸¹

America's Cup och inomregionala gränsformuleringar

Det territoriella tankerummet i fallet America's Cup återspeglar en idé om Öresundsregionen och Skåne som en region i avsaknad av ett territoriellt tänkande. Därutöver är emellertid olika gränsformuleringar i högsta grad närvarande – dels mellan de större städerna och dels mellan storstadsregionen Malmö–Köpenhamn och övriga Skåne.

Territoriella spänningar mellan de stora städerna i Öresundsregionen

Malmö och Köpenhamn som en gemensam drivande nod är en bärande idé i stads- och regionberättelsen översatt till en Öresundskontext. Hur balansen mellan de större städerna inom Öresund skall se ut är dock inte självklart. Relationen mellan Malmö och Helsingborg på den skånska sidan av Öresundsregionen har traditionellt beskrivits i termer av rivalitet och konkurrens.⁸² Maktbalansen har förskjutits i olika perioder,⁸³ men öppnandet av Öresundsbron istället för en tunnel i norra Öresund innebär »en rubbning av den inomregionala balansen och en tydlig förskjutning av sundets tyngdpunkt söderut«.⁸⁴ Intensifierandet av ett särskilt samarbete mellan Helsingborg och Helsingör kan ses mot bakgrund av en rädsla för att man ska bli överskuggad av Malmö och Köpenhamn, vilket även uttrycks av den tjänsteman som är ansvarig för samarbetet från Helsingborgs sida.

---

81. Jfr Hall et al., sid. 91.

82. Christian Fernández, *NOSAM. Nordvästskånska kommuner i sökande efter en ny samhällsprofil*, Lund 1999, s. 21ff.

83. Ek, s. 86–90. Jfr Karl Bergmans artikel i denna antologi.

84. Fernández, *NOSAM*, s. 21.

I början av 90-talet tog man beslutet om Öresundsbron. Och då reagerade Helsingborgs och Helsingörs ledning. Då blev man ju lite orolig för att det kanske, det kanske blir så att när bron kommer så tappar vi i utveckling häruppe.⁸⁵

En central fråga för HH-samarbetet är utvecklingen av en fast förbindelse i form av en järnvägstunnel mellan de båda städerna, en fråga som drivits sedan slutet av 60-talet.⁸⁶ HH-samarbetet, men även den samverkan som finns inom NOSAM, kan ses som ett sätt att försöka skapa en nordvästskånsk region och därmed göra en geopolitisk markering i förhållande till uppkomsten av en storstadsnod i Öresunds södra delar.⁸⁷

Territoriella gränsformuleringar äger emellertid inte enbart rum mellan södra och norra Öresund, utan även mellan Malmö och Köpenhamn. I sammanhanget kan man fråga sig hur det kommer sig att America's Cup inte var ett samarrangemang mellan Malmö och Köpenhamn – med tanke på att de båda städerna befinner sig mitt uppe i en regionaliseringsprocess där stadsgränser förlorar i betydelse och att vikten av det regionala sammanhanget inte nog kan betonas. Avsaknaden av samarbete kan förefalla smått förbryllande om man därtill beaktar att Öresundsregionen till stor del konstruerats genom olika evenemang, att Köpenhamn så sent som 2003 var intresserat av att vara värdstad till själva slutfinalen,⁸⁸ att städerna gemensamt skall stå som värd för en stor Rotarysammankomst nästa år och att man formulerat visionen om Öresunds-VM 2020 under devisen »upplevelseekonomin är över oss«.⁸⁹ Olika förklaringar till varför det aldrig var aktuellt med ett samarrangemang är dock, enligt några av intervjupersonerna, att danskarna är mitt uppe i en omvandling av sitt politiska system, att Köpenhamn inte var intresserat av annat än finalen, att beslutsprocessen var tvungen att gå så fort att det inte fanns tid samt att *en stad* var tvungen att vara värdstad.

85. Intervju Sten Nordqvist, tjänsteman på kommunstyrelsens förvaltning med ansvar för HH-samarbetet.

86. Peter Levring & Lise Lyck, *Grænseoverskridende kommunalt samarbejde i Øresundsregionen*, Malmö 2005.

87. Fernández, NOSAM, s. 21ff. Förkortningen står för Nordvästra Skånes Kommuner i Samverkan – ett av »de fyra hörnen«.

88. »Köpenhamn vill arrangera America's Cup«, *Dagens Nyheter*, 030305.

89. 2005 års Øresundsting, en konferens anordnad den 5 december av Öresundskomiteen.

Icke desto mindre framkommer även en annan bild, nämligen att det aldrig var tal om ett samarrangemang och att det fåtal gemensamma möten som hölls snarast hade karaktären av informationsmöten. Malmö stad hade dessutom redan fått upp ögonen för America's Cup redan år 2001, medan Köpenhamn var betydligt senare. »Och då, fem över tolv, så tyckte Köpenhamn att man skulle ha finalen till Köpenhamn och då hade vi hållit på i två år innan – så det kändes lite skoj.«⁹⁰

För oss var det ett strategiskt val kan jag säga. För oss var valet det att visst, vi skall samarbeta med Köpenhamn i den här frågan, det är naturligtvis intressant men vi skall se till att det blir här som tävlingen går av stapeln. Det gjorde att vi i vårt interna arbete kanske involverade danskarna lite senare därför att vi först ville göra klart för oss själva att vi klarar av det. Vi ville ha tävlingen och vi ville ha den här i Malmö och inte på den danska sidan. Så det var ett medvetet val. Det är ju så – konkurrens och samarbete.⁹¹

Den territoriella föreställningen om konkurrens mellan städer inom en region är betydligt mer närvarande än vad principen om regional »trickle down« gör gällande. Relationen mellan att satsa på den egna staden och att lansera sig som del av en region – mellan entreprenörsmässig stadspolitik och nyregionalism – översätts till en fråga om samarbete kontra konkurrens. Det gäller för Malmö att dra nytta av närheten till en huvudstad, men samtidigt akta sig för att reduceras till en »förort« utan unika karaktärsdrag. Vissa menar att det inte är lönt för Malmö att försöka konkurrera med Köpenhamn, och metaforen »lillebrorskomplex« används vad gäller relationen mellan de båda städerna. Det verkar ha varit viktigt att visa att lillebror inte alltid är så liten jämfört med sin storebror.

Hade du gått in i större processer, dels hade man garanterat inte hunnit med det beslutsmässigt och nummer två så hade inte Malmö kommit i fokus utan det hade som alla andra arrangemang i den här regionen ... det är att de oftast hamnar i Köpenhamn. Och då är Malmö en förort. Här är det istället Malmö som har tagit köpenhamnarnas stora intresse – segling

---

90. Intervju Lars Carmén.

91. Intervju Monica Yngvesson.

och båtsport – och lagt det i Malmö. Det finns ju en väldig poäng, en styrkepoäng mellan Malmö–Köpenhamn, att ta det här och att ta det själv.⁹²

Ett ytterligare exempel skall nämnas. Flera intervjupersoner refererar till att Malmö saknar en större inomhusarena för evenemang – och Percy Nilssons numera fastlagda planer på en jättearena i Hyllie vid brofästet kan ses i ljuset av detta.⁹³ Det har dock visat sig att den danska staten, Köpenhamns kommun och Bella Center (Skandinaviens största kongress- och utställningscenter beläget i Köpenhamn) har återupptagit sina planer på en multiarena i samma storlek som den i Hyllie, men i Ørestad på den danska sidan av Sundet.⁹⁴ Per Olof Bergqvist, stadion- och evenemangschef i Malmö, beskriver att när danskarna insåg att det kommer att bli verklighet av Percy Nilssons planer i Hyllie återaktualiserade de sitt arenaprojekt. Två arenor i Malmö–Köpenhamnsområdet kommer inte att bli verklighet, spår Bergqvist, utan den som börjar gräva först vinner konkurrensen om de framtida evenemangen.

Att det är svårt att hålla fast vid Öresundsretorikens gränslöshet kanske just manifesteras när det kommer till konkreta projekt, där den egna stadens perspektiv gärna får företräde framför det regionala. Territoriella föreställningar om å ena sidan gränslöshet i en gemensam geografi och å andra sidan ett hävdande av den egna platsens betydelse i den inomregionala konkurrensen ställs mot varandra när det kommer till att översätta stads- och regionberättelsen till konkret politik.

Territoriella spänningar mellan stora och mindre kommuner

Vi hade inte pengarna men pengarna var avsatta till att marknadsföra Wallanderprojektet för 2007. Då flyttade man så att säga de pengarna när man behövde använda dem i samband med America's Cup. Det blev lite negativt. Men, det är ju alltid frågan, vad ger en sådan här... det är väl det man håller på att utvärdera – vad har det gett för Skåne. Det är kanske tidigt att säga. Jag läste någonting i en tidning om att man hade tittat på

92. Intervju Mårten Hedlund, vice projektledare SailingRegion.

93. Malmö stads hemsida (2).

94. Nytt från Öresund, nyhetsbrev från *Øresund Network*, 16 mars 2006.

det ifrån något håll utifrån hur mycket det hade gett i turism. Men jag kan ju inte säga att det har spridit sig ut hit. Det har det inte gjort. På det sättet har vi inte märkt av det så mycket. [...] Sen vill jag också tillägga att utan Region Skåne hade inte Wallandersatsningen kommit till. De har visat en mycket bra vilja vad gäller det. Det måste också sägas i detta sammanhang.⁹⁵

I citatet ovan beskriver Ystads kommunalråd sin syn på att planerade satsningar inom Position Skånes budget, såsom marknadsföringen av Wallanderfilmerna, måste nedprioriteras på grund av America's Cup. För de intervjupersoner som representerar andra delar av Skåne än Malmö är det inte självklart att projektets positiva effekter kommer att spridas även dit.

Implicit återspeglar citatet ovan att Region Skånes roll är central i sammanhanget. Det är inte ovanligt att America's Cup inramas som en Malmöspecifik snarare än regional satsning – varför frågan om Region Skånes medverkan i en så pass omfattande satsning ställs på sin spets. Frågan om Region Skåne, America's Cup och territoriella spänningar är i sin tur till stor del en fråga om marknadsföringsbolaget Position Skånes uppgång och fall. Position Skåne startades 2003 i syfte att intensifiera marknadsföringen av Skåne, utifrån en sammanslagning av Skånes Turistråd (ägdes av kommunerna) och Region Skånes avdelning för »inward investment«. När America's Cup kom upp på dagordningen bestämdes det att medel skulle tas ifrån Position Skåne, eftersom socialdemokraterna misslyckats med att få regionfullmäktige att avsätta särskilda medel till projektet.

Position Skåne hade ju en plan och en budget för sin marknadsföring för hela året. Hade man fått reda på detta i tid hade man kunnat anpassa sina egna trycksaker, sitt agerande, sina prioriteringar, hur man skulle marknadsföra America's Cup och att det skulle ha kommit in i den ordinarie planen för marknadsföring av Skåne. Men det var ju kört i flera sammanhang eftersom det hade gått så långt med förberedelser: trycksaker som redan var tryckta och arbete som var gjort som inte kunde göras om. Det blev liksom ett lager som fick läggas utanpå de andra aktiviteterna. I den

---

95. Intervju Kent Mårtensson, kommunalråd (s) och kommunstyrelsens ordförande i Ystad. Även Annelie Philipson, kommunalråd (v) i Malmö stad talade om detta.

mån man kunde ställa in så fick man omprioritera och satsa på detta istället. Det ställde till stor oreda i Position Skånes organisering och bolagets marknadsföring av Skåne.⁹⁶

Position Skånes styrelse och vd var mycket kritiska till beslutet, men blev ålagda av ägarna (Region Skåne till 85% och Kommunförbundet Skåne till 15%) att omprioritera i sin budget.⁹⁷ Kommunförbundet kände sig emellertid, enligt en av Position Skånes styrelseledamöter, överkört av Region Skåne. Den tidigare mycket kritiska vd:n för Position Skåne, Semy Rülff, tystnade och bestämde sig för att lämna sin post men har efter påtryckningar nyligen bestämt sig för att stanna.⁹⁸ Kritiken från styrelsen och vd:n gick dels ut på huruvida America's Cup var ett bra marknadsföringsprojekt, men också om det var lämpligt att använda medel avsatta för satsningar i hela Skåne till ett projekt som i så stor utsträckning berörde enbart Malmö. Enligt Semy Rülff fick Position Skåne mycket kritik av kommuner från andra delar av Skåne, vilka frågade sig »vad kommer vi att få ut av detta?« Monica Yngvesson menar att det egentligen inte var konstigt att kritik uppkom.

Det var trots allt en ganska kort process för ett så stort projekt. I normalfallet hade det kanske varit diskuterat i vår budgetprocess, i våra planer osv. Detta kom liksom in och därmed blev det en ganska kort beslutsprocess. Då kan man säga att det ledde också till att de som inte hade satt sig in i frågan, eller kanske inte kände till det här arrangemanget, de såg »oj vad mycket pengar och väldigt mycket fokus på Malmö – vad kommer egentligen resten av Skåne att få ut av detta?«

Även om Position Skåne enligt flera intervjupersoner redan sedan tidigare haft en rad organisatoriska problem, är en möjlig tolkning att de spänningar som America's Cup gav upphov till blev för mycket för bolaget. En utvärdering av Position Skåne initierades av Region Skånes utvärderingsenhet, där America's Cup intressant nog inte nämns. Utvärderingen innehåller omfattande kritik mot bolaget, vilket förmodligen kommer

---

96. Intervju Anders Pettersson, kommunalråd (s) i Osby och styrelseledamot i Position Skåne.

97. Ibid.; intervju Semy Rülff, vd Position Skåne.

98. Region Skånes hemsida (3).

att föranleda stora förändringar av dess organisation och verksamhet.⁹⁹

America's Cup aktualiserar i detta fall territoriella spänningar mellan mindre kommuner och storstaden Malmö. Föga förvånande är Region Skånes roll att balansera olika territoriellt formade intressen, vilket vi ser i återkommande diskussioner om exempelvis infrastruktursatsningar. America's Cup behöver därmed inte vara ett unikt projekt, i det att det ger upphov till territoriella spänningar och synliggör de gränsformuleringar som redan existerar. Exempelvis verkar det som att gamla spänningar från tiden före sammanslagningen av Skåne till ett gemensamt län till viss del lever kvar.

Sammanslagningen av länen... Vi var inte positiva till det här uppe i gamla Kristianstad län. Vi såg stora faror med det. Vi tycker att en del av de farhågorna har besannats, genom att vår röst skulle väga väldigt lätt och att våra intressen skulle väga lätt gentemot de starka tätbefolkade delarna i Sydvästra Skåne. Det är en kamp som vi ständigt för – att skapa förståelse för de behov och det existensberättigande som vi tycker att vi har här uppe. Det finns ju inskrivet i det regionala tillväxtprogrammet för Skåne. Innebörden av det är att alla delar av Skåne skall ha samma värde... om man skall följa den synen när man fördelar satsningar.¹⁰⁰

Det är möjligt att projektet blev så omstritt på olika håll i Skåne därför att den förändrade inriktningen på regionalpolitiken inte är helt etablerad. Den traditionella regionalpolitiken handlade om en jämlik fördelning av resurser i vad som kan liknas vid ett nollsummespel, medan stads- och regionberättelsen handlar om inifrånstyrd och storstadskoncentrerad tillväxt i ett plussummespel. Det ställs allt oftare krav på att »storstadspolitik« skall etableras som ett nytt statligt politikområde, med inriktning på tillväxt och inte enbart bekämpning av segregation och miljöproblem såsom hittills varit fallet.¹⁰¹ Detta sätt att tänka är måhända politiskt kontroversiellt, inte minst om man befinner sig utanför storstadsregionerna. Samtidigt upplever förmodligen en mindre kommun att man i olika avseenden tjänar på att »länka in sig föreställningsmässigt« till stads- och

---

99. Utvärdering genomförd på uppdrag av Kommunförbundet Skåne och Region Skåne, december 2005 och utförd av Region Skånes Kansli för utvärdering och verksamhetsanalys.

100. Intervju Anders Pettersson.

101. Jfr Strömberg & Elander, s. 173; 194.

regionberättelsen, och att America's Cup kan vara ett ess i skjortärmen att visa fram då det är dags för nya regionala satsningar.

America's Cup och gränsformulering

Det finns en berättelse om städer och regioner i dagens Europa vilken innehåller en rad föreställningar om hur politiken bör se ut i vad som beskrivs som en alltmer gränslös värld. Berättelsen talar om för oss att en entreprenörmässig stadspolitik bör bedrivas. Om kommunen i fråga skall bli ett starkt varumärke måste man hävda den egna platsens gränser och geografi. För att hantera den regionala konkurrensen måste man också gå samman med andra, exempelvis genom att »göra region«. Därtill kommer att berättelsen inomregionalt sett gör gällande att traditionella gränsformuleringar förlorat i betydelse, vilket återspeglas i principen om regional »trickle down«. Därmed förekommer ingen motsättning mellan stadspolitiska ambitioner och regionala konstruktioner.

Min studie indikerar att det inte är självklart att gränsöverskridande samarbete inom en regional kontext upplöser ett tänkande i territoriella termer. Genom de olika gränsformuleringar som projektet America's Cup manifesterar är det möjligt att rekonstruera en typ av territoriellt tankerum. När man intervjuar politiker och tjänstemän framkommer tanken att America's Cup gynnar både värdstaden Malmö och det större regionala sammanhanget, representerat av Skåne och Öresund. Samtidigt framträder en annan bild – att projektet var ett sätt för Malmö att göra stadspolitik med Region Skånes pengar. Sammantaget yttrar sig gränsformuleringarna i två olika territoriella spänningar: dels mellan de stora städerna i Öreundsregionen och dels mellan större och mindre kommuner på den skånska sidan. Exemplet America's Cup synliggör därmed att förhållandet mellan stads- och regionberättelsens två olika delar – den entreprenörmässiga stadspolitiken och nyregionalismen – kan vara spänningsfyllt.

Inledningsvis antydde jag att olika gränsformuleringar kan skapa nya handlingsutrymmen och aktivitetsmöjligheter. Om det inte hade funnits en vision om Skåne eller Öresund som en region hade förmodligen inte Region Skåne understött America's Cup. Ett samarbete mellan olika kommuner i nordvästra Skåne har naturligtvis ett antal olika syften, men kan också

betraktas som en geopolitisk markering i förhållande till storstadsregionen i södra Öresund. Gränser inom regioner, delregioner och mellan kommuner försvinner ibland och omkonstrueras ibland för att ge »makt att agera«.

De olika territoriella tankerummen blir till ett slags idéstruktur som inte enbart verkar möjliggörande utan även hämmande. America's Cup genomfördes inte som ett Öresundsgemensamt evenemang, och två olika arenor på varsin sida om Sundet är på väg att uppföras. Det blir tydligt att olika territoriella betraktelsesätt ibland sätts före visionen om en internt gränslös transnationell region. Därmed kan vi även tala om ett slags idéstruktur med »makt över tanken«.¹⁰²

Emellertid kan inte enbart de olika gränsformuleringar som America's Cup manifesterar tolkas i termer av en möjliggörande och begränsande idéstruktur. Stads- och regionberättelsen i sig upplevs förmodligen av dess idébärare som ett sätt att få kontroll och skapa »makt att agera«; genom att satsa på olika stadspolitiska projekt återtar vi tömmarna istället för att passivt acceptera globaliseringens negativa konsekvenser. På samma gång utgör stads- och regionberättelsen ett slags »makt över tanken« på så sätt att den sätter ramarna för *hur* man skall agera; för vilken politik som anses mest prioriterad att bedriva.

I förlängningen är en möjlig tolkning att den ekonomiska globaliseringen även konstrueras »underifrån« på den lokalpolitiska nivån. Att bedriva den politik som förknippas med stads- och regionberättelsen innebär »anpassningens politik«, men också ett underlättande av »the work of globalization to be done«.¹⁰³ Invändningen är naturligtvis att en sådan tolkning resulterar i ett tämligen deterministiskt synsätt. Min studie tyder ju tvärtom på att stads- och regionberättelsen inte är fullständigt strukturerande för aktörernas agerande, eftersom vi stundtals kan se en tydlig diskrepans mellan hur man talar och vad man gör. Regionen som inomregionalt gränslös används som bakgrundsteckning alternativt efterhandskonstruktion till varför America's Cup är ett projekt som gynnar alla. På samma gång finns det inslag av gränsformuleringar när stads- och regionberättelsen skall översättas till konkret politik.¹⁰⁴

---

102. T.ex. Steven Lukes, *Power – A Radical View*, Basingstoke 2004 [1974].

103. Jfr Saskia Sassen, »New frontiers facing urban sociology at the millennium«, *British Journal of Sociology*, 2000, s. 149.

104. Detta förutsätter förvisso ett antagande om att det går att skilja på berättelse och icke-

Avslutningsvis finns det anledning att vara försiktig vad gäller att betrakta den roll som städer och regioner tillskrivs i och med globaliseringen som något av naturen givet. Det blir därmed väsentligt att problematisera anspråk på gränslöshet och den politik en sådan verklighetsbeskrivning medför – vare sig dessa anspråk lyfts fram inom stads- och regionforskningen eller bland praktiker i policyorienterade sammanhang. Då blir det även möjligt att på samma gång beakta *såväl* gränslöshetens gränser *som* processer av gränsupplösning.

Summary

*To Create a Region through Urban Governance.
America's Cup and the Borders of Boundlessness*

This article is based on a study of the sailing event America's Cup in Malmö in the late summer of 2005. It serves the purpose of exemplifying a project of urban governance. Urban governance means that municipalities are engaged in implementing different strategies in order to strengthen their own position in the competition between cities and regions. The article's main theme is the relation between urban governance and regional constructions. How does it work in practice "to create a region through urban governance"? The creation of regions presupposes the elimination of traditional boundaries between political units. Politics must transcend traditional boundaries, which is a central theme in the narrative about cities and regions that the author of the present article reconstructs. This particular narrative of cities and regions makes up the ideological background to a concrete project of urban governance such as America's Cup, as well as to the Öresund region at large. The narrative is, however, contrasted with the fact that in practice a process of articulating a number of new territorial borders is already going on, for example between Malmö and Copenhagen and between different Scanian regions.

---

berättelse, en uppdelning som från vissa perspektiv ses som problematisk. För en utvecklad diskussion, se t.ex. Mats Alvesson & Dan Kärreman, »Varieties of discourse. On the study of organizations through discourse analysis«, *Human Relations* 2000.

The territorial tensions have not ceased to exist, in spite of the rhetoric of boundlessness. The author concludes that formulations of borders may work as both facilitating and limiting. Through new constellations – transcending ingrained political boundaries – a power to act is created. At the same time the very notion that politics must act boundlessly, and in *a certain way*, obtains a form of power over the freedom of political imagination. On the one hand, various territorial perspectives on politics sometimes go before the vision of an Öresund region, and, on the other hand, the *alternative* political freedom of action becomes limited by what often is described as a more and more boundless world.

Referenser

- Alvesson, Mats & Kärreman, Dan, »Varieties of discourse. On the study of organizations through discourse analysis«, *Human Relations*, vol. 53, nr 9, s. 1125–1149, 2000
- Alvesson, Mats & Sköldberg, Kaj, *Reflexive Methodology: New Vistas for Qualitative Research*. Sage, London 2000
- Amin, Ash & Malmberg, Anders, »Competing structural and institutional influences on the geography of production in Europe«, *Post-Fordism – A Reader*, red. Ash Amin, Blackwell, Oxford 1994
- Andrew, Caroline & Goldsmith, Michael, »From local government to local governance – and beyond?«, *International Political Science Review*, vol. 19, nr 2, s. 101–117, 1998
- Berg, Per Olof & Löfgren, Orvar, »Konsten att öppna en bro«, *Öresundsbron på uppmärksamhetens marknad. Regionbyggare i evenemangsbranschen*, red. Per Olof Berg, Anders Linde-Laursen & Orvar Löfgren, Studentlitteratur, Lund 2002
- Boye, Petter, *Plats för tillväxt. Kärnkompetensområden och klustermiljöer i Kalmar län*, Regionförbundet i Kalmar län 2000
- Cameron, Angus & Palan, Ronen, *The Imagined Economies of Globalization*, Sage, London 2004
- Cameron, Angus & Palan, Ronen, »The imagined economy: mapping transformations in the contemporary state«, *State/Space. A Reader*, red. Neil Brenner, Bob Jessop, Martin Jones & Gordon Macleod, Blackwell, Oxford 2003

- Christensen, Lars & Kempinsky, Peter, »Visioner i praktiken«, *Att mobilisera för regional tillväxt*, red. Lars Christensen & Peter Kempinsky, Studentlitteratur, Lund 2004
- Dannestam, Tove, »America's Cup och omformuleringens politik«, opublicerat paper framlagt vid XIV Nordic Political Science Association Conference, Reykjavik, 11–13 augusti, 2005
- Donnan, Hastings & Wilson, Thomas M., *Borders. Frontiers of Identity, Nation and State*, Berg, Oxford 1999
- Ek, Richard, *Öresundsregion – bli till! De geografiska visionernas diskursiva rytm*, Institutionen för kulturgeografi och ekonomisk geografi, Lund 2003
- Erlingsson, Gissur Ó., *Regional pånyttfödelse: Ekonomi, demokrati och identitet i ett Europa under omvandling* (Regionalisering och flernivådemokrati), Statsvetenskapliga institutionen, Lund 1999
- Falkheimer, Jesper, *Att gestalta en region. Källornas strategier och mediernas föreställningar om Öresund*, Makadam, Göteborg & Stockholm 2004
- Fainstein, Susan S., »The changing world economy and urban restructuring«, *Readings in Urban Theory*, red. Susan S. Fainstein & Scott Campbell, Malden 1996
- Fernández, Christian, *NOSAM. Nordvästskånska kommuner i sökande efter en ny samhällsprofil* (Regionalisering och flernivådemokrati), Lund 1999
- Fernández, Christian, *Regionalisering och regionalism. Idé, ideologi och politisk verksamhet* (Regionalisering och flernivådemokrati), Statsvetenskapliga institutionen, Lund 2000
- Gidlund, Janerik & Sörlin, Sverker, *Det europeiska kalejdoskopet. Regionerna, nationerna och den europeiska identiteten*, SNS, Stockholm 1993
- Granberg, Mikael, *Från lokal välfärdsstat till stadspolitik*, Örebro Studies in Political Science, Örebro 2004
- Gren, Jörgen, *Den perfekta regionen?*, Studentlitteratur, Lund 2002
- Grænseoverskridende kommunalt samarbejde i Øresundsregionen*, red. Peter Levring & Lise Lyck, Øresundsintitutet, Malmö 2005
- Hall, Patrik, Sjøvik, Kristian & Stubbergaard, Ylva, *Nätverk söker förankring. Öresundsregionen ur ett demokratiperspektiv*, Studentlitteratur, Lund 2005
- Hall, Tim, *Urban Geography*, Routledge, London 1998
- Harvey, David, »From Managerialism to entrepreneurialism: the transformation in urban governance in late capitalism«, *Geografiska Annaler*, vol. 71, nr 1, s. 3–17 1989

- Hubbard, Phil & Hall, Tim, »The entrepreneurial city and the 'new urban politics'«, *The Entrepreneurial City. Geographies of Politics, Regime and Representation*, red. Tim Hall & Phil Hubbard, John Wiley & Sons, Chichester 1998
- Hubbard, Phil, »Urban design and city regeneration: social representations of entrepreneurial landscapes«, *Urban Studies*, vol. 33, s. 1441–1462, 1996
- Jerneck, Magnus, »Malmö – the centre of an Europeanized region in southern Sweden?«, *From Town to Town*, red. Christian Wellmann, Lit, Hamburg 1998
- Jerneck, Magnus, »Malmö – porten till kontinenten? En maktstudie av en internationaliserad storstad«, *Lokal makt*, red. Lars-Göran Stenelo & Bengt Norrving, Lund Political Studies 79, Lund 1993
- Jessop, Bob, »The entrepreneurial city«, *Transforming Cities. Contested Governance and New Spatial Divisions*, red. Nick Jewson – Susanne MacGregor, Routledge, London 1997
- John, Peter, *Local Governance in Western Europe*, Sage, London 2001
- Jönsson, Christer, Tägil, Sven & Törnqvist, Gunnar, *Organizing European Space*, Sage, London 2000
- Keating, Michael, »The invention of regions: political restructuring and territorial government in western Europe«, *State/Space. A Reader*, red. Neil Brenner, Bob Jessop, Martin Jones & Gordon MacLeod, Blackwell, Oxford 2003
- Lovering, John, »Theory led by policy. The inadequacies of the 'new regionalism'«, *International Journal of Urban and Regional Research*, vol. 23, nr 2, 1999, s. 379–396
- Lukes, Steven, *Power – A Radical View*, Palgrave Macmillan, Basingstoke 2004 [1974]
- Marsh, David & Furlong, Paul, »A skin, not a sweater: ontology and epistemology in political science«, *Theory and Methods in Political Science*, red. David Marsh & Gerry Stoker, Palgrave Macmillan, New York 2002
- Martin, Ron & Peter Sunley, »Deconstructing clusters: chaotic concept or policy panacea?«, *Journal of Economic Geography*, vol. 3, nr 1, 2003, s. 5–35
- Maskell, Peter & Törnqvist, Gunnar, *Building a Cross-Border Learning Region*, Handelshögskolens forlag, Köpenhamn 1999
- Millington, Steve, Craig Young & Jonathan Lever, »A bibliography of city marketing«, *Journal of Regional and Local Studies*, vol. 17, s. 16–42, 1997
- Montin, Stig, *Moderna kommuner*, Liber, Malmö 2002
- Mukhtar-Landgren, Dalia, »Den delade staden – välfärd för alla i kunskapsstaden Malmö«, *Fronesis*, nr 18, 2005
- O'Dell, Tom, »Traversing the transnational« i *Invoking a Transnational Metropolis*.

- The Making of the Øresund Region*, red. Per Olof Berg, Anders Linde Laursen & Orvar Löfgren, Studentlitteratur, Lund 2000
- Paasi, Anssi, »Boundaries as social practice and discourse. The Finnish-Russian border«, *Regional Studies*, vol. 33, nr 7, 1999
- Paasi, Anssi, »Boundaries as social processes: territoriality in the world of flows«, *Boundaries, Territory and Postmodernity*, red. David Newman, Frank Cass, London 1999
- Painter, Joe, »Entrepreneurs are made, not born: learning and urban regimes in the production of entrepreneurial cities«, *The Entrepreneurial City: Geographies of Politics, Regime and Representation*, red. Tim Hall & Phil Hubbard, John Wiley & Sons, Chichester 1998
- Ristilammi, Per-Markku, »Cultural bridges, events, and the new region«, *Invoking a Transnational Metropolis. The Making of the Øresund Region*, red. Per Olof Berg, Anders Linde-Laursen & Orvar Löfgren, Studentlitteratur, Lund 2000
- Robertson, Alexa, »Narrativ analys, medietexter och identitetsforskning«, *Identitetsstudier i praktiken*, red. Bo Petersson & Alexa Robertson, Malmö 2003
- Sassen, Saskia, »New frontiers facing urban sociology at the Millennium«, *British Journal of Sociology*, vol. 51, nr 1, s. 143–159, 2000
- Schubert, Göran, *Kommunerna och tillväxten. Möjligheter och faror*, Kommunförbundet 2000
- Självstyrelse och omvärldsberoende. Studier i lokal politik*, red. Jon Pierre, Studentlitteratur, Lund 1991
- Stone, Clarence N., *Regime Politics. Governing Atlanta. 1946–1988*, University Press of Kansas, Kansas 1989
- Strömberg, Thord & Elander, Ingemar, »Från lokala välfärdsregimer till fragmenterade partnerskap«, *Den motsägelsefulla staden. Vardagsliv och urbana regimer*, red. Ingemar Elander, Studentlitteratur, Lund 2001
- Törnqvist, Gunnar, *Renässans för regioner*, SNS, Stockholm 1998
- Wieslander, Anna, »Myten om Regionernas Europa«, *Att skapa en region – om identitet och territorium*, red. Markus Idvall & Anders Salomonsson, NordREFO 1996:1, Stockholm 1996
- Øresundsbron på uppmärksamhetens marknad. Regionbyggare i evenemangsbranschen*, red. Per Olof Berg, Anders Linde-Laursen & Orvar Löfgren, Studentlitteratur, Lund 2002

Annat material

Malmö stads hemsida 1: www.malmo.se/see/servlet/SeeController?cmd_type=document&nid=21025&p_050418

Malmö stads hemsida 2: www.malmo.se/bostadbygge/utvecklingsomraden/hyllie/mediaarkiv/klartforarenaochshopping.4.fe3a2d310a090ba6c380003364.html,060328

Region Skånes hemsida 1: www.skane.se/templates/Page.aspx?id=130017,060103

Region Skånes hemsida 2: www.skane.se/upload/Webbplatser/Skaneportalen-extern/Press/Arbetsomraden/Regional_utveckling/dokument/MLM-239954-v1-Sammanfattning_avtalet.pdf,050503

Region Skånes hemsida 3: www.skane.se/templates/page.aspx?id=131889,060301

Frithiof, Lars, Lindhqvist, Thorbjörn & Olofsson, Dan, »Malmö i medvind«, *Sydsvenska Dagbladet* 050817

»Köpenhamn vill arrangera America's Cup«, *Dagens Nyheter* 030305

Lindelöw, Per, »En fest för 55 miljoner. KvP granskar spelet bakom America's Cup«, *Kvällsposten/Expressen* 050314

»MalmöLund – Twin Cities«, informationsbroschyr utgiven av Malmö stad och Lunds kommun 2005

»Marknadsplan för mötesplats Malmö«, MINT-gruppen och Stadskontoret, antagen av kommunstyrelsen Malmö stad 3 mars 2004

Nytt från Öresund, elektroniskt nyhetsbrev från Øresund Network, 16 mars 2006

Palludan, Uffe & Persson, Henrik, *Öresundsregionen – bakgrund, verklighet, möjligheter*, The Copenhagen Institute for Future Studies och Region Skåne 2003

Persson, Andreas, »Ännu oklart hur dyr seglingsfesten blir«, *Sydsvenska Dagbladet* 050812

»Regional strategi för Malmö«, Malmö stadsbyggnadskontor 2004

»Two countries, one region«, informationsbroschyr utgiven av Øresund Network

»Utvärdering av Position Skåne«, genomförd på uppdrag av Kommunförbundet Skåne och Region Skåne, december 2005, Region Skånes kansli för utvärdering och verksamhetsanalys

»Øresunds lilla blå«, informationsbroschyr utgiven av Øresund Network 2005

»Øresund – the human capital of Scandinavia«, informationsbroschyr utgiven av Øresund Network (inget årtal)

Intervjuer

- 2005-05-09 Stefan Larsson, näringslivsutvecklare, Enheten för näringslivsutveckling,
Region Skåne
- 2005-10-11 Kent Mårtensson, kommunalråd (s) och kommunstyrelsens ordförande,
Ystad kommun
- 2005-10-17 Lars Carmén, turistdirektör, Malmö stad
- 2005-10-26 Kenneth Daun, näringslivsutvecklare, Åstorp, engagerad i Skåne Nord-
väst
- 2005-10-26 Matts Hansson, projektchef, kommunkontoret, Lunds kommun
- 2005-10-28 Cecilia Gyllenkrok, vd, Øresund Network och informations- och kom-
munikationschef, SailingRegion
- 2005-10-31 Monica Yngvesson, utvecklingsdirektör, Region Skåne och projektledare,
SailingRegion
- 2005-11-04 Pia Lindell Bengtsson, ekonomichef, Osby kommun
- 2005-11-04 Anders Pettersson, kommunalråd (c), Osby kommun och styrelseleda-
mot, Position Skåne
- 2005-11-07 Mårten Hedlund, project and business development manager, ID kom-
munikation AB och vice projektledare, SailingRegion
- 2005-11-08 Semy Rülff, vd, Position Skåne
- 2005-11-09 Annelie Philipson, kommunalråd (v), Malmö stad
- 2005-11-09 Gunnar Ericson, stadsträdgårdsmästare, Gatukontoret, Malmö stad
- 2005-11-11 P.O. Bergqvist, evenemangschef, Fritidsförvaltningen, Malmö stad och
f.d. projektledare, SailingRegion
- 2005-11-16 Sten Nordqvist, tjänsteman på kommunstyrelsens förvaltning, Helsing-
borgs stad